

Világra nyitottá nevelni a ránk bízott fiatalokat

Beszélgetés Alfred Brychtával, az Osztrák-Magyar Európaiskola igazgatójával

Az Osztrák-Magyar Európaiskola – a Keresztény Iskolatestvérek Rendje egyik katolikus oktatási intézménye –, több mint negyvenhat év megszakítás után 1995-ben nyitotta meg újra a kapuit. A rend kevésbé ismert Magyarországon, noha iskoláik 1894-től egészen 1949-ig működtek Budapesten és vidéken. A rend alapítója, a francia Johannes Baptist de La Salle (1651–1719) a szegények és egyszerű emberek gyermekeinek ingyenes oktatására, keresztény nevelésére hívta közösségébe a tanárokat s nevelőket, majd tanodákat alapított. Az Iskolatestvérek szellemiségének, az ember tiszteletének, tett eleget fővárosi iskolájuk, amikor a zsidóüldözések idején 1944-1945-ben sok gyereknek és felnőttnek mentette meg az életét. A háború után azonnal hozzáfogtak a megrongálódott épület javításához, s amilyen gyorsan csak lehetett, újra tanították. 1949-ben a szerzeteseknek el kellett hagyniuk az országot, az iskolát pedig államosították. 1993-ban „rendeltetészerű használatra” visszakapták a telket és az épületet. Kétévi előkészítés és a szükséges felújítások után 1995. szeptember 4-én indult meg a tanítás. Az intézmény élén e naptól kezdve Alfred Brychta áll.

– Igazgató Úr, milyen feladata van korunkban egy La Salle-szellemiségű iskolának?

– Elsősorban a sokoldalú nevelés (középpontjában a gyermekkel, minden valós jelen- és jövőbeli szükségletével). Katolikus felelősségtudattal a világra nyitottá formálni őket. Ebben az értékek nélküli világban értékrendet felmutatni, morális és szociális értékeket átadni, röviden „értékes” emberré nevelni a ránk bízott fiatalokat.

– Honnan ered az Európaiskola név?

– Az elnevezés szerves része programunknak. Munkánk alapját egy szabad és egyesült Európa értékei képezik. Nagyon leegyszerűsítve: esetünkben ez annyit tesz, mint demokratikusan gondolkodni és viselkedni, kultúrát összekapcsolni úgy, hogy különösen figyelembe vesszük a nemzeti sajátosságokat. Különböző nemzeti-szerű és vallású 6-14 éves gyerekek tanulnak itt együtt a közös jövőért. Ideológiai agitációnak, erőszakos befolyásolásnak nincs helye.

– Milyen anyagi forrásokból, s hogyan működik az iskola?

– Fenntartónk az 1993-ban az iskola működtetésére létrehozott „Osztrák-Magyar Európaiskola Alapítvány”. Ennek lett a tulajdona a visszakapott ingatlan. A tizenhét osztrák tanárt Ausztria fizeti, Magyarország pedig a diákok után járó fejkvótát biztosítja. A tizenegy magyar tanárt, hat napközis nevelőt és az iskola személyzetét, valamint a fenntartási költségeket a tanulók költség-hozzájárulásából fedezzük. A rászoruló családok gyerekeinek az Alapítvány tandíjkezdményt ad.

Két tannyelven, magyarul és németül – módosított osztrák tanterv szerint – folyik a tanítás. Olyan kétnyelvű osztrák bizonyítványokat állítunk ki, amelyeket Magyarországon is elismernek. Az oktatás nyelve német. A célirányos oktatás következtében a kezdők is gyorsan elsajátítják a nyelvet. Ebben osztrák anyanyelvű tanárok segítik a gyermekeket. Magyarországon természetesen nem kerül-

het háttérbe a magyar nyelv sem, erről válogatott magyartanárok gondoskodnak. Ők magyar tanterv szerint tanítanak. A német és magyar mellett tanítványaink – kötelező nyelvként – még angolul is tanulnak. Nagyon fontosnak tartjuk a nyelvek elsajátítását, mert a nyelvtudás nyitottságot, kitekintést és rugalmasságot is jelent. Az Osztrák Intézettel együttműködve, lehetőséget adunk arra is, hogy diákjaink lehessenek német nyelvből a nemzetközileg elismert – a magyar felsőfokú nyelvvizsgának megfelelő – „Österreichisches Sprachdiplom Mittelstufe” vizsgát.

– Hogyan indultak és hol tartanak most?

– Kezdetben három osztályban ötven alsós diákunk volt, most tizenhat osztályban négyszáz fiatal tanul. Ez nemcsak mennyiségi, de komoly minőségi változást is jelent. Ez év márciusában, itt az Orbánhegyi úton, átadták azt az új iskolaépületet, amelybe beköltözött a korábban a Tábor utcában működő osztrák gimnázium (az Osztrák Iskola Budapest). Ezzel kialakult egy olyan Osztrák Iskolaközpont, amely az óvodától az egész Európában elismert érettségi vizsgáig nyújt oktatási kínálatot. Iskolánk, az Osztrák-Magyar Európaiskola, ezen Iskolaközpont részeként folytatja az osztrák típusú általános alsó- és felső tagozatos iskolai oktatást. Iskolánk befejezése után tanulóinknak lehetősége nyílik az Osztrák Felsőreál Gimnáziumának elvégzésére, végül pedig érettségi vizsgát is tehetnek.

– Mondana valamit az oktatás filozófiájáról is?

– Tanítani és nevelni csak úgy lehet, ha előfeltételnek tekintjük a gyermek méltóságát, komolyan vesszük, és partnernek tekintjük. Nem elég csupán tárgyi tudást átadni, meg kell tanítani egy sor olyan dologra, mint például a csapatmunka, kommunikációs készség, kreativitás, kritikai érzék, rugalmasság, döntési-, ítélo-, beleérző- és problémamegoldó-képesség, amelyek nélkül szerintem elképzelhetetlen a személyiségfejlesztés. Ahhoz, hogy tanítványaink képesek legyenek a lehető legjobban teljesíteni, személyre szabott tanulási folyamatra van szükség. Személyes fejlődésüket, „érdekeltségüket” pedig úgy mozdíthatjuk előre, ha tudatosítjuk bennük, hogy a tanulás sikeréért ők is felelősek.

– Miért pályázta meg a budapesti állást?

– Jelen voltam az „Európaiskola” ötletének megszületésénél. A La Salle-szellemiségű iskolák és tanítás iránt elkötelezett ember vagyok, így nagy örömmre szolgált, hogy ezt a modellt választották egy olyan országban, amely mindig is nagyon közel állt hozzám.

– Hogyan fogadta döntését a családja?

– Családunkban kölcsönösen értékeljük, és tiszteletben tartjuk egymás személyiségét. Ebből következően olyasmit is elfogadunk és tolerálunk, ami nehézségeket is okozhat a családnak. Megértették és támogatták döntésemet. A hét végét péntek estétől velük tölthetem otthon, hétfőtől pedig ismét itt vagyok az iskolában.

Szabó Katalin